ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 7ης Μαρτίου 2002 *

Στην υπόθεση C-10/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους E. Traversa και H. P. Hartvig, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον U. Leanza, επικουρούμενο από τον I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θέτοντας στη διάθεση της Επιτροπής το ποσό των 29 223 322 226 ιταλικών λιρών (ITL) και μη καταβάλλοντας τόκους υπερημερίας επί του ποσού αυτού ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1996, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, A. La Pergola και C. W. A. Timmermans (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2001, κατά τη διάρκεια της οποίας η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τον E. Traversa και τον G. Wilms, η δε Ιταλική Δημοκρατία από τον I. M. Braguglia,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Νοεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζήτησε να αναγνωρισθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θέτοντας στη διάθεση της Επιτροπής το ποσό των 29 223 322 226 ITL και μη καταβάλλοντας τόκους υπερημερίας επί του ποσού αυτού ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1996, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου σχετικά με τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων,

Νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 70/243/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, σχετικά με την αντικατάσταση των οικονομικών εισφορών των κρατών μελών από τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων (GU L 94, σ. 19), προβλέπει:

«Ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1971, τα έσοδα που προέρχονται από:

α) εισφορές, πριμοδοτήσεις, συμπληρωματικά ή εξισωτικά ποσά, πρόσθετα ποσά ή στοιχεία φόρων και λοιπά τέλη που θεσπίζονται ή θα θεσπισθούν από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής [...]·

β) τους δασμούς του Κοινού Δασμολογίου και τους λοιπούς δασμούς που θεσπίζονται ή θα θεσπιστούν από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη [...],

συνιστούν [...] ίδιους πόρους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό των Κοινοτήτων.»

3 Εξάλλου, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 70/243 ορίζει:

«Οι κοινοτικοί πόροι που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 εισπράττονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές τους νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις τις οποίες ενδεχομένως τροποποιούν για τον σκοπό αυτό. Τα κράτη μέλη θέτουν τους πόρους αυτούς στη διάθεση της Επιτροπής.»

4 Η απόφαση 70/243 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1986, από την απόφαση 85/257/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1985, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 128, σ. 15), απόφαση που επαναλαμβάνει, σε σημαντικό βαθμό, τις προπαρατεθείσες διατάξεις της αποφάσεως 70/243.

5 Η απόφαση 85/257 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1988, από την απόφαση 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 185, σ. 24), απόφαση που επίσης επαναλαμβάνει, σε σημαντικό βαθμό, τις προπαρατεθείσες διατάξεις της αποφάσεως 70/243.

6 Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) 2891/77 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1977, περί της εφαρμογής της αποφάσεως 70/243 (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/002, σ. 64), που τυγχάνει εφαρμογής από το οικονομικό έτος 1978, ορίζει:

«Οι ίδιοι πόροι των Κοινοτήτων [...] βεβαιούνται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις τους και τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και ελέγχονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό [...].»

7 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού 2891/77:

«Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού ένα έσοδο θεωρείται ότι έχει βεβαιωθεί μόλις η αντίστοιχη απαίτηση καθοριστεί δεόντως από την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους.

Όταν συντρέχει λόγος διορθώσεως βεβαιώσεως που έγινε σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο, η αρμόδια υπηρεσία ή ο αρμόδιος οργανισμός του κράτους μέλους προβαίνει σε νέα βεβαίωση.»

8 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2891/77 προβλέπει:

«Το ποσό των βεβαιωθέντων ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στον λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για τον σκοπό αυτόν στο όνομα της Επιτροπής στην υπηρεσία δημοσίου θησαυρού ή στον οργανισμό που έχει ορίσει το κράτος μέλος.»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 2891/77:

«Κάθε καθυστέρηση των εγγραφών στον λογαριασμό που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, οδηγεί στην πληρωμή από το κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται τόκου του οποίου το επιτόκιο ισούται προς το υψηλότερο προεξοφλητικό επιτόκιο το οποίο ίσχυε στα κράτη μέλη κατά την ημέρα της λήξεως της προθεσμίας. Το επιτόκιο που προσηυξήθη κατ' αυτόν τον τρόπο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την περίοδο της καθυστερήσεως.»

10 Σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2891/77:

«1. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε ελέγχους και έρευνες σχετικά με τη βεβαίωση και τη θέση των ιδίων πόρων [...]

2. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη:

— [...]

— συνεργάζονται με την Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεώς της, στους ελέγχους που διεξάγουν.»

11 Ο κανονισμός 2891/77 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1989, από τον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376 (ΕΕ L 155, σ. 1), του οποίου τα άρθρα 1, 2, 9, παράγραφος 1, 11 και 18, παράγραφοι 1 και 2, επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, τις προπαρατεθείσες διατάξεις του κανονισμού 2891/77.

12 Δυνάμει του άρθρου του 24, ο κανονισμός 1552/89 εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 1989.

13 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1496/68 του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, περί του ορισμού του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητος (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 30):

«Τα εδάφη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα και ευρίσκονται εκτός του εδάφους των κρατών μελών θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας, λαμβανομένων υπόψη των συμβάσεων και συνθηκών που εφαρμόζονται σ' αυτά.»

14 Το σημείο 3 του παραρτήματος του κανονισμού 1496/68 προβλέπει:

«Ιταλία:

Το έδαφος της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου (San Marino) όπως ορίζεται στη Σύμβαση της 31ης Μαρτίου 1939 (νόμος της 6ης Ιουνίου 1939, αριθ. 1220).»

15 Ο κανονισμός 1496/68 αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1985, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2151/84 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1984, σχετικά με το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας (ΕΕ L 197, σ. 1). Το άρθρο 2 του κανονισμού 2151/84 και το σημείο 3 του παραρτήματος αυτού είναι παρόμοια προς τις προπαρατεθείσες διατάξεις του κανονισμού 1496/68.

16 Εξάλλου, το άρθρο 3 του κανονισμού 2151/84 ορίζει:

«Πλην αντιθέτων ειδικών διατάξεων οι οποίες προκύπτουν από συμβάσεις ή από αυτόνομα κοινοτικά μέτρα, οι κοινοτικές τελωνειακές ρυθμίσεις εφαρμόζονται ομοιόμορφα στο σύνολο του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας.»

17 Η οδηγία 68/312/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 1968, περί εναρμονίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των σχετικών με 1 την προσκόμιση στο τελωνείο εμπορευμάτων αφικνουμένων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, 2) την προσωρινή εναπόθεση των εμπορευμάτων αυτών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 26), ορίζει, στο άρθρο της 2, ότι όλα τα εμπορεύματα που αφικνούνται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητος υπόκεινται σε τελωνειακό έλεγχο και πρέπει να προσκομίζονται αμέσως σε ένα τελωνείο ή άλλο σημείο προσδιοριζόμενο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ελεγχόμενο από την τελωνειακή υπηρεσία.

18 Εξάλλου, η οδηγία 68/312 προβλέπει, στο άρθρο της 3, ότι αυτά τα εμπορεύματα πρέπει να αποτελούν το αντικείμενο συνοπτικής διασαφήσεως και, στο άρθρο της 4, ότι η εν λόγω διασάφηση πρέπει να κατατίθεται αμέσως από τον υπεύθυνο των εμπορευμάτων ή τον εκπρόσωπό του.

19 Εκτός αυτού, το άρθρο 5 της οδηγίας 68/312 ορίζει ότι τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο πρέπει να παραμένουν υπό τελωνειακό έλεγχο έως ότου η τελωνειακή υπηρεσία επιτρέψει την ανάληψη. Τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας αυτής προβλέπουν ότι τα εμπορεύματα πρέπει να αποτελούν το αντικείμενο διασαφήσεως σκοπούσας στο να τίθενται υπό τελωνειακό καθεστώς ή πρέπει να επανεξάγονται εκτός της Κοινότητας πριν από την εκπνοή ορισμένων προθεσμιών. Ελλείψει τέτοιας διασαφήσεως ή επανεξαγωγής εντός των τασσομένων προθεσμιών, το άρθρο 9 της ίδιας οδηγίας ορίζει ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την υπαγωγή τους αμέσως, και ενδεχομένως αυτεπαγγέλτως, υπό τελωνειακό καθεστώς.

20 Η οδηγία 68/312 αντικαταστάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1992, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4151/88 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για τον καθορισμό των διατάξεων που εφαρμόζονται για τα εμπορεύματα τα οποία εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας (ΕΕ L 367, σ. 1). Ο εν λόγω κανονισμός επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τις προμνημονευθείσες διατάξεις της οδηγίας 68/312.

21 Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 79/623/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1979, για την εναρμόνιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την τελωνειακή οφειλή (GU L 179, σ. 31).

«Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται:

α) όταν εμπόρευμα υποκείμενο σε εισαγωγικούς δασμούς τίθεται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας».

22 Η οδηγία 79/623 καταργήθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1989, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2144/87 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, σχετικά με την τελωνειακή οφειλή (ΕΕ L 201, σ. 15). Ο κανονισμός αυτός επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, την προπαρατεθείσα διάταξη της οδηγίας 79/623.

23 Δυνάμει της Συμβάσεως φιλίας και καλής γειτονίας που συνήφθη στις 31 Μαρτίου 1939 μεταξύ της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου και της Ιταλίας (στο εξής: Σύμβαση Αγίου Μαρίνου/Ιταλίας), ο Άγιος Μαρίνος αποτελεί τμήμα του ιταλικού τελωνειακού εδάφους. Βάσει της συμβάσεως αυτής, η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου ανέθεσε στην Ιταλία την είσπραξη των εισαγωγικών δεσμών για τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση στο έδαφός του. Επομένως, οι αντίστοιχοι δασμοί καταβάλλονταν στο ιταλικό Δημόσιο Ταμείο και, σε αντάλλαγμα, η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου ελάμβανε από την Ιταλία μια κατ' αποκοπήν ετήσια αποζημίωση.

24 Αυτό το τελωνειακό καθεστώς του Αγίου Μαρίνου τερματίστηκε την 1η Δεκεμβρίου 1992, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η ενδιάμεση συμφωνία εμπορίου και τελωνειακής ένωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου, που εγκρίθηκε, επ' ονόματι της Κοινότητας, με την απόφαση 92/561/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1992 (ΕΕ L 359, σ. 13, στο εξής: Συμφωνία ή Συμφωνία ΕΟΚ/Αγίου Μαρίνου).

25 Με τη συμφωνία αυτή ιδρύθηκε, μεταξύ Κοινότητας και Αγίου Μαρίνου, τελωνειακή ένωση. Έτσι, η Συμφωνία προβλέπει, κατ' αρχάς, ότι οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ Κοινότητας και Αγίου Μαρίνου θα απαλλάσσονται οποιουδήποτε εισαγωγικού και εξαγωγικού δασμού, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Στη συνέχεια, η Συμφωνία ορίζει ότι τα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών, για τα οποία έχουν συμπληρωθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής και έχουν εισπραχθεί οι τελωνειακοί δασμοί και για τα οποία δεν έχει γίνει ολική ή μερική επιστροφή αυτών των δασμών, θεωρούνται ως εμπορεύματα σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας. Εξάλλου, η ίδια Συμφωνία προβλέπει ότι η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου δεσμεύεται να εφαρμόζει, έναντι των τρίτων χωρών, το δασμολόγιο της Κοινότητας. Τέλος, ορίζει ότι η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου εξουσιοδοτεί την Κοινότητα να διασφαλίζει, επ' ονόματι και για

λογαριασμό της εν λόγω Δημοκρατίας, τις τελωνειακές διατυπώσεις και, ιδίως, τη θέση σ' ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων προελεύσεως τρίτων χωρών που προορίζονται για τη Δημοκρατία αυτή.

Πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως της ένδικης προσφυγής διαδικασία

26 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η υπό κρίση διαφορά έχει σχέση με εισαγωγές εμπορευμάτων προελεύσεως τρίτων χωρών και με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1979 και 1992, για τις οποίες οι ιταλικές αρχές εισέπραξαν, βάσει της Συμβάσεως Αγίου Μαρίνου/Ιταλίας, εισαγωγικούς δασμούς. Δεν αμφισβητείται ότι η Συμφωνία ΕΟΚ/Αγίου Μαρίνου, που άρχισε να ισχύει την 1η Δεκεμβρίου 1992, δεν τυγχάνει εφαρμογής, όπως είναι επόμενο, στην υπό κρίση υπόθεση.

27 Οι ιταλικές αρχές, θεωρώντας ότι, όσον αφορά τα έτη 1979 έως 1984, είχαν πεπλανημένα καταχωρίσει τέτοιους δασμούς, ύψους 9 410 311 986 ITL, ως ιδίους πόρους των Κοινοτήτων και είχαν, για τον λόγο αυτό, και επομένως εκ πλάνης, καταβάλει αυτούς τους δασμούς στην Επιτροπή, ζήτησαν από την Επιτροπή, με τηλετύπημα της 3ης Ιουνίου 1985, να δεχθεί διορθώσεις στα ποσά των ιδίων πόρων, μέσω αρνητικών διαπιστώσεων. Επί πλέον, οι ιταλικές αρχές ζήτησαν από την Επιτροπή να συμφωνήσει προκειμένου, στο μέλλον, κατά την καταβολή των ιδίων κοινοτικών πόρων, η Ιταλική Δημοκρατία να μην ασχολείται πλέον με τους οικείους δασμούς, δηλαδή τους εισαγωγικούς δασμούς επί προϊόντων προοριζομένων για κατανάλωση στο έδαφος του Αγίου Μαρίνου.

28 Με τηλετύπημα της 7ης Ιουνίου 1985 και, στη συνέχεια, με έγγραφο της 18ης Ιουλίου 1985, η Επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την προτεινόμενη μείωση, διευκρινίζοντας στις ιταλικές αρχές ότι τέτοια μείωση μπορούσε να γίνει μόνον όταν θα το δικαιολογούσαν τα αποτελέσματα των από κοινού ελέγχων που θα διενεργούνταν σύμφωνα με τον κανονισμό 2891/77.

29 Στη συνέχεια, το 1985 και το 1987, πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Επιτροπής και των ιταλικών αρχών δύο συναντήσεις συνεννοήσεως. Μεταγενέστερα, με έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1987, η Επιτροπή δέχθηκε, υπό την επιφύλαξη των ελέγχων που θα διενεργούνταν από τους εκπροσώπους της, το αίτημα των εν λόγω αρχών για μείωση με βάση τα πραγματικά ποσά που προέκυπταν από την εφαρμογή του κοινοτικού παράγωγου δικαίου επί των εισαγωγών εμπορευμάτων προοριζομένων για τον Άγιο Μαρίνο αναφορικά με τα μεταγενέστερα του 1982 οικονομικά έτη. Όμως, η Επιτροπή, στο εν λόγω έγγραφο, υπογράμμισε τα εξής:

«(i) Όσον αφορά το μέλλον, οι ιταλικές αρχές θα μπορούν να αφαιρούν μηνιαίως από το ποσό των δασμών που έχουν τεθεί στη διάθεση της Κοινότητας τους δασμούς επί των εισαγωγών από τρίτες χώρες με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο. Η αφαίρεση αυτή θα πρέπει να μνημονεύεται ρητώς στους μηνιαίους λογαριασμούς και να διασαφηνίζεται η κατανομή του ποσού που αφαιρείται μεταξύ τελωνειακών δασμών και γεωργικών εισφορών.

[...]

(v) Όλα τα ποσά — παρελθόντα ή μέλλοντα — γίνονται αποδεκτά μόνο υπό την επιφύλαξη των από κοινού ελέγχων που η Επιτροπή διενεργεί βάσει του κανονισμού 2891/77 (σήμερα κανονισμός 1552/89). Γενικότερα, η Επιτροπή αναμένει από τις ιταλικές αρχές να θέσουν σ' εφαρμογή όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προκειμένου να αποφεύγεται ώστε τα εισαγόμενα με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο εμπορεύματα να επανεισάγονται, μεταγενέστερα, στην Ιταλία. Συναφώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι η διαπίστωση σχετικής κινήσεως αδικαιολόγητου εύρους, όσον αφορά το εμπόριο τρίτων χωρών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, θα μπορούσε να συνεπάγεται επιπλοκές όσον αφορά την παρούσα συμφωνία.

Ευθύς ως οι ιταλικές αρχές δηλώσουν ότι συμφωνούν επί των ανωτέρω, θα μπορέσουν νομίμως να προβούν στις σχεδιαζόμενες αφαιρέσεις.»

30 Παρά το γεγονός ότι η συμφωνία των ιταλικών αρχών την οποία απαίτησε η Επιτροπή με το έγγραφό της της 11ης Ιουνίου 1987 παρασχέθηκε μόλις στις 3 Μαρτίου 1990, οι εν λόγω αρχές προέβησαν, τον Οκτώβριο του 1988, στην ανάκτηση των ποσών που αφορούσαν τα οικονομικά έτη 1982 έως 1984, ποσά που ανέρχονταν στις 5 269 620 911 ITL.

31 Από τις 23 μέχρι τις 27 Απριλίου 1990 και από τις 28 Ιανουαρίου μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 1991, εκπρόσωποι της Επιτροπής διενήργησαν στην Ιταλία δύο από κοινού ελέγχους βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού 1552/89.

32 Με έγγραφο της 31ης Μαΐου 1991, η Επιτροπή κοινοποίησε στις ιταλικές αρχές τη σχετική με τους δύο ελέγχους έκθεση (στο εξής: έκθεση ελέγχου). Από την εν λόγω έκθεση προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν δέχθηκε τις εν λόγω αφαιρέσεις φόρου.

33 Σύμφωνα με την έκθεση ελέγχου, δεν προέκυπτε ότι είχαν πλήρως τηρηθεί οι προϋποθέσεις από τις οποίες η Επιτροπή είχε εξαρτήσει τη συμφωνία της επί της αρχής των επιμάχων αφαιρέσεων φόρου. Η έκθεση ελέγχου κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, λόγω της ανυπαρξίας επιβλέψεως στα σύνορα μεταξύ Ιταλίας και Αγίου Μαρίνου και των ανεπαρκών ελέγχων, δεν μπορούσε να αποκλειστεί η ύπαρξη εμπορικών ρευμάτων μεταξύ τρίτων χωρών και της Κοινότητας μέσω Αγίου Μαρίνου και ότι, όπως ήταν επόμενο, η Ιταλική Δημοκρατία όφειλε, για να αποφύγει την απώλεια ιδίων πόρων, να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

— ολική αναθεώρηση των ποσών των οποίων έχει ζητήθηκε η αφαίρεση αναφορικά με τα έτη 1979 έως 1989 και έλεγχος της εγκυρότητας των δασμών που έχουν καταλογισθεί σε σχετικές εθνικές λογιστικές καταχωρίσεις ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1990, και τούτο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα οικεία ποσά πράγματι αφορούν εμπορεύματα προοριζόμενα για τον Άγιο Μαρίνο. Οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να διενεργηθούν είτε με βάση διασαφήσεις θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία είτε με βάση έγγραφα Α.28·

— ανάλυση, ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1979, των εξαγωγών Αγίου Μαρίνου προκειμένου να διαπιστωθούν τυχόν εκτροπές του ρεύματος εμπορίου δυνάμενες να συνεπάγονται απώλεια ιδίων πόρων.

34 Επί πλέον, η Επιτροπή υπέδειξε, στην έκθεση ελέγχου, ότι θεωρούσε ότι η Ιταλική Δημοκρατία όφειλε να βελτιώσει ορισμένα σημεία του συστήματός της ελέγχων.

35 Παρ' όλ' αυτά, τον Σεπτέμβριο του 1991, οι ιταλικές αρχές προέβησαν σε αφαιρέσεις συνολικού ύψους 4 140 691 075 ITL για τα έτη 1979 έως 1981. Ομοίως, για τα οικονομικά έτη 1990 έως 1992, οι εν λόγω αρχές δεν κατέβαλαν ποσό συνολικού ύψους 19 813 010 240 ITL. Συνολικώς, λαμβανομένων υπόψη των αφαιρέσεων που είχαν ήδη γίνει το 1988 αναφορικά με τα οικονομικά έτη 1982 έως 1984, το ποσό των αφαιρέσεων ανήλθε, κατ' αυτόν τον τρόπο, στις 29 223 322 226 ITL.

36 Στην απάντησή τους της 20ής Ιανουαρίου 1992, οι ιταλικές αρχές αμφισβήτησαν τα συμπεράσματα της εκθέσεως ελέγχου ισχυριζόμενες ότι η ιταλική νομοθεσία και τα ιταλικά μέτρα ελέγχου παρείχαν τις ενδεδειγμένες εγγυήσεις ασφαλείας και ότι στην Επιτροπή ενέπιπτε το βάρος της αποδείξεως του αντιθέτου.

37 Σε έγγραφο της 3ης Ιουνίου 1992, η Επιτροπή υπενθύμισε στις ιταλικές αρχές ότι από την έκθεση ελέγχου σαφώς προέκυπτε έλλειψη επιβλέψεως. Επί πλέον, επέστησε την προσοχή τους επί του γεγονότος ότι, από τον Ιανουάριο του 1986 έως τον Δεκέμβριο του 1992, τα ποσά που είχε εισπράξει η Ιταλική Δημοκρατία για λογαριασμό της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου είχαν σχεδόν τριπλασιαστεί και, επομένως, αυξηθεί κατά τρόπο δυσανάλογο σε σχέση με τα προγενέστερα έτη και ότι έπρεπε, ενόψει της εγχώριας καταναλώσεως του Αγίου Μαρίνου, να θεωρηθούν ως υπερβολικώς υψηλά.

38 Με έγγραφο της 26ης Απριλίου 1993, όπου γινόταν, ιδίως, μνεία μιας επισκέψεως της Επιτροπής με ημερομηνία 22 Ιανουαρίου 1993, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν στην τελευταία πίνακα περιλαμβάνοντα, για την περίοδο από 1986 έως 1989, το ποσό των δασμών που είχαν πράγματι εισπραχθεί από τις ιταλικές τελωνειακές αρχές για εισαγωγές προοριζόμενες για τον Άγιο Μαρίνο, κατανέμοντάς το σε τρεις κατηγορίες εσόδων.

39 Όπως είχαν προαναγγείλει με το έγγραφό τους της 26ης Απριλίου 1993, οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή, με έγγραφο της 30ής Ιουλίου 1993, στοιχεία σχετικά με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν του Αγίου Μαρίνου για την περίοδο 1985 έως 1991 και σχετικά με την τουριστική κίνηση μεταξύ 1979 και 1992.

40 Η Επιτροπή, αναφερόμενη σε παρόμοια λύση που είχε εφαρμοστεί στο Μονακό, πρότεινε, με έγγραφο της 23ης Φεβρουαρίου 1994, τη μέθοδο τη γνωστή ως «κατ' αποκοπήν υπολογισμού». Η μέθοδος αυτή στηριζόταν σε κατανομή του συνολικού ποσού των δασμών που είχαν βεβαιωθεί από την Ιταλική Δημοκρατία και τη Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, με βάση τον αριθμό των κατοίκων των δύο κρατών, διορθωμένο με συντελεστή ευημερίας.

41 Στο ίδιο αυτό έγγραφο η Επιτροπή είχε υπολογίσει, βάσει της κατ' αποκοπήν μεθόδου, ότι, από το συνολικό ποσό των 51 648 921 166 ITL που οι ιταλικές αρχές ζητούσαν να επιστραφεί, ποσό 10 183 686 281 ITL μπορούσε να θεωρηθεί ως αντιστοιχούν σε δασμούς σχετικούς με εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο. Κατά συνέπεια, με το έγγραφό της, η Επιτροπή κάλεσε τις ιταλικές αρχές να θέσουν στη διάθεσή της, πριν από την 1η Μαΐου 1994, τη διαφορά μεταξύ του ποσού των 29 223 322 226 ITL που είχε ήδη αφαιρεθεί από τις ιταλικές αρχές για εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο και του ποσού των 10 183 686 281 ITL που είχε έτσι γίνει δεκτό από την Επιτροπή, δηλαδή το υπόλοιπο των 19 039 635 945 ITL.

42 Με την απάντησή της της 22ας Ιουνίου 1994 στην αρνητική αντίδραση των ιταλικών αρχών της 27ης Απριλίου 1994, η Επιτροπή έδειξε διατεθειμένη να δεχθεί διόρθωση

της μεθόδου του κατ' αποκοπήν υπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα επιχειρήματα της Ιταλικής Δημοκρατίας καθόσον αφορά την επίπτωση της τουριστικής κινήσεως και του μακροοικονομικού δείκτη που έπρεπε να ληφθούν υπόψη.

43 Με έγγραφο της 8ης Αυγούστου 1994, η Ιταλική Δημοκρατία επανέλαβε τις επιφυλάξεις της ως προς τον κατ' αποκοπήν υπολογισμό, αμφισβητώντας τη νομική του αξία και υπενθυμίζοντας ορισμένους παράγοντες οι οποίοι, κατά τη γνώμη της, δεν μπορούσαν να εκτιμηθούν μέσω της στατιστικής μεθόδου. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, η μόνη αξιόπιστη βάση για τη διαπίστωση του ποσού που έπρεπε να αφαιρεθεί ήταν το ποσό που είχε διαπιστωθεί στα δικαιολογητικά έγγραφα που βρίσκονταν στην κατοχή των ιταλικών τελωνειακών αρχών, δηλαδή 51 648 921 166 ITL. Με έγγραφο της 10ης Οκτωβρίου 1994, η Επιτροπή κάλεσε τις ιταλικές αρχές να δικαιολογήσουν όλα τα οικεία ποσά μέσω σχετικής αναλυτικής καταστάσεως περιλαμβάνουσας, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία των τελωνειακών εγγράφων. Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι μπορούσε να λάβει υπόψη τα ποσά που έπρεπε να αφαιρεθούν μόνον εάν οι εν λόγω αρχές μπορούσαν να αποδείξουν ότι τα εμπορεύματα που είχαν αποτελέσει το αντικείμενο των διασαφήσεων εισαγωγών που προορίζονταν για τον Άγιο Μαρίνο είχαν πράγματι αυτόν τον προορισμό και είχαν «οριστικώς ενταχθεί στην οικονομία αυτού του κράτους».

44 Στην απάντησή της της 2ας Δεκεμβρίου 1994, η Ιταλική Δημοκρατία ισχυρίστηκε εκ νέου ότι η Επιτροπή έφερε το βάρος αποδείξεως της υπάρξεως παρατύπων συναλλαγών ή εκτροπής των εμπορευμάτων από τον Άγιο Μαρίνο προς την Ιταλία ή άλλα κράτη. Κατ' αυτήν, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αμφισβητήσει το σύνολο των ποσών που έπρεπε να αφαιρεθούν όσον αφορά τα οικονομικά έτη που δεν είχαν εισέτι ελεγχθεί, δηλαδή τα οικονομικά έτη 1985 και επόμενα. Λόγω της σημαντικής προπαρασκευαστικής εργασίας που ήταν αναγκαία, δεν ήταν δυνατόν να ικανοποιηθούν τα αιτήματα της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Εν κατακλείδι, οι ιταλικές αρχές ζήτησαν από την Επιτροπή την από κοινού διενέργεια επιτόπιου ελέγχου προκειμένου να γίνουν οι εξακριβώσεις που θα κρίνονταν σκόπιμες.

45 Με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1995, που τροποποιήθηκε με έγγραφο της 8ης Νοεμβρίου 1995, η Επιτροπή ζήτησε από την Ιταλική Κυβέρνηση να έχει θέσει στη διάθεσή της, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1995, ποσό ύψους 29 223 322 226

ITL, αντιστοιχούν στις αφαιρέσεις που είχαν γίνει κατά την περίοδο από 1ης Φεβρουαρίου 1979 μέχρι 30 Νοεμβρίου 1992, άλλως θα επιβάλλονταν οι τόκοι υπερημερίας που προβλέπονταν στο άρθρο 11 του κανονισμού 1552/89. Οι ιταλικές αρχές απάντησαν με έγγραφα της 26ης Οκτωβρίου και της 16ης Δεκεμβρίου 1995.

46 Η Επιτροπή απηύθυνε στην Ιταλική Δημοκρατία, στις 26 Ιουνίου 1996, έγγραφο οχλήσεως στο οποίο ισχυρίστηκε ότι η Ιταλική Δημοκρατία:

— μη δίδοντας τη δέουσα συνέχεια στις παρατηρήσεις που είχαν διατυπωθεί κατόπιν των ελέγχων της Επιτροπής, και

— συνεχίζοντας να αφαιρεί μονομερώς ποσά από τις καταβολές ιδίων πόρων, χωρίς τη συμφωνία της Επιτροπής και χωρίς να έχει ικανοποιήσει το αίτημα της τελευταίας να δικαιολογήσει αυτές τις μειώσεις, με κίνδυνο έτσι να μειωθούν αδικαιολογήτως οι ίδιοι κοινοτικοί πόροι,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη.

47 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ζήτησε από την Ιταλική Κυβέρνηση:

— να θέσει στη διάθεσή της το ποσό των 29 223 322 226 ITL και,

— από την 1η Ιανουαρίου 1996 και μέχρι τη στιγμή που θα τεθεί στη διάθεσή της το ποσό αυτό, να της καταβληθούν οι σχετικοί τόκοι υπερημερίας.

48 Η Επιτροπή ζήτησε επίσης από την Ιταλική Κυβέρνηση να της γνωρίσει τις σχετικές αντιρρήσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών υπολογιζομένων από τη λήψη του εν λόγω εγγράφου.

49 Οι ιταλικές αρχές απάντησαν με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 1996 επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματα που είχαν ήδη αναπτύξει στις προγενέστερες ανακοινώσεις τους.

50 Στις 20 Μαρτίου 1998, η Επιτροπή απηύθυνε στην Ιταλική Δημοκρατία αιτιολογημένη γνώμη με την οποία της ζήτησε να συμμορφωθεί, εντός προθεσμίας δύο μηνών ύστερα από την κοινοποίηση της εν λόγω γνώμης, στο αίτημα καταβολής στην Επιτροπή του ποσού των 29 223 322 226 ITL, προσαυξημένο με τόκους υπερημερίας από την 1η Ιανουαρίου 1996.

51 Στις 19 Μαΐου 1998, οι ιταλικές αρχές απάντησαν στην αιτιολογημένη γνώμη επαναλαμβάνοντας και διευκρινίζοντας τις αντιρρήσεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής.

52 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

53 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι η Ιταλική Δημοκρατία θέλησε να μειώσει το ποσό της οφειλής της προς τις Κοινότητες σχετικά με τους ιδίους πόρους μέχρι του ύψους των ποσών που αντιστοιχούν, όπως αυτή διατείνεται, σε δασμούς σχετικούς με εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, αυτή φέρει και το βάρος της αποδείξεως ότι αυτές οι εισαγωγές πράγματι προορίζονταν για τον Άγιο Μαρίνο και ότι οι σχετικοί δασμοί δεν αποτελούν, όπως είναι επόμενο, ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

54 Συναφώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι μια τέτοια κατανομή του βάρους αποδείξεως απορρέει από γενική αρχή του φορολογικού δικαίου κατά την οποία στον υποκείμενο στον φόρο που χρησιμοποιεί την ευχέρεια μειώσεως του φορολογικού του χρέους εμπίπτει η απόδειξη της συνδρομής των προς τούτο προβλεπομένων προϋποθέσεων.

55 Η αρχή αυτή τυγχάνει εφαρμογής, κατά την Επιτροπή, στην κοινοτική φορολογική νομοθεσία, ειδικότερα στο άρθρο 18, παράγραφος 1, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/01, σ. 49), το οποίο, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1996, C-85/95, Reisdorf, Συλλογή 1996, σ. I-6257, σκέψεις 29 και 31), επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν από τον υποκείμενο στον φόρο την αδιάσειστη απόδειξη ότι όντως πραγματοποιήθηκε η αποτελούσα το αντικείμενο του αιτήματος μειώσεως συναλλαγή.

56 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι αρνήθηκε να εγκρίνει τις επίμαχες μειώσεις στηριζόμενη σε σημαντικούς και σοβαρούς λόγους σχετικούς με την έλλειψη αξιοπιστίας, όπως είχε διαπιστωθεί στην έκθεση ελέγχου, των ελεγκτικών και λογιστικών διαδικασιών των σχετικών με τους δασμούς που αφορούσαν εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο. Επομένως, το εν λόγω κοινοτικό όργανο ισχυρίζεται ότι η Ιταλική Δημοκρατία αδικαιολογήτως προέβη μονομερώς σε μείωση των εν λόγω ποσών.

57 Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, από τη σχετική με τους ιδίους πόρους κοινοτική νομοθεσία, συγκεκριμένα το άρθρο 2 των αποφάσεων 70/243, 85/257 και 88/376, προκύπτει ότι ο προορισμός των εισαγωγικών δασμών να αποτελούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων αποτελεί τον γενικό κανόνα και ότι, σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος επικαλείται εξαίρεση από τον γενικό αυτό κανόνα, εν προκειμένω την αφαίρεση δασμών σχετικών με εισαγωγές προοριζόμενες για τον Άγιο Μαρίνο, στο κράτος αυτός εμπίπτει το βάρος της αποδείξεως ότι η αφαίρεση αυτή είναι δικαιολογημένη.

58 Επί πλέον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η εν λόγω κατανομή του βάρους αποδείξεως μπορεί να στηριχθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις αφορώσες τους ιδίους πόρους ρυθμίσεις, ειδικότερα το άρθρο 2 των κανονισμών 2891/77 και 1552/89, κατά την οποία από τις διατάξεις αυτές δεν μπορεί να συναχθεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσονται από την υποχρέωση διαπιστώσεως των αξιώσεων που παρέχουν δικαίωμα για ιδίους πόρους των Κοινοτήτων ακόμα και αν τις αμφισβητούν, όπως, μεταξύ άλλων, την απόφαση της 16ης Μαΐου 1991, C-96/89, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 1991, σ. I-2461, σκέψη 37). Αυτή η κατανομή θα μπορούσε επίσης να στηριχθεί στο άρθρο 18, παράγραφος 1, των εν λόγω κανονισμών, το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να προβαίνουν στους ελέγχους και έρευνες που αφορούν τη διαπίστωση και τη διάθεση των ιδίων πόρων (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 68/88, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 1989, σ. 2965, σκέψεις 29 έως 33).

59 Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, αυτή η κατανομή του βάρους αποδείξεως προκύπτει από αρχή απορρέουσα από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία, σε

περίπτωση που η Επιτροπή αποδεικνύει ότι δικαιολογημένως διατηρεί σοβαρές και εύλογες αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία των διενεργηθέντων από τις εθνικές αρχές ελέγχων, στο οικείο κράτος μέλος εμπίπτει το βάρος της αποδείξεως ότι οι έλεγχοι αυτοί δεν είχαν ως αποτέλεσμα αδικαιολόγητη μείωση των ποσών που εισπράχθηκαν από τις Κοινότητες ως ίδιοι πόροι [βλ., μεταξύ άλλων, σχετικά με εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις φορολόγηση, τις αποφάσεις της 26ης Ιουνίου 1991, C-152/89, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, Συλλογή 1991, σ. I-3141, και C-153/89, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1991, σ. I-3171, καθώς και, σχετικά με εκκαθαρίσεις του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα εγγυήσεων, τις αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 2001, C-247/98, Ελλάς κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1, σκέψεις 8 και 9, και της 6ης Μαρτίου 2001, C-278/98, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1501, σκέψεις 40 και 41].

60 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι η Επιτροπή παραδέχεται ότι οι δασμοί οι σχετικοί με εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο δεν αποτελούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων, σ' αυτήν εμπίπτει το βάρος της αποδείξεως ότι τα εμπορεύματα που αποτελούν το αντικείμενο τέτοιων εισαγωγών και για τα οποία έχουν πράγματι εισπραχθεί οι επιβαλλόμενοι δασμοί όντως δεν έφθασαν ούτε παρέμειναν στον Άγιο Μαρίνο και οι σχετικοί δασμοί αποτελούν, κατά συνέπεια, ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

61 Συναφώς, η Ιταλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι δεν πρόκειται εν προκειμένω για μονομερή αφαίρεση εκ μέρους της Ιταλικής Δημοκρατίας ποσών που οφείλονται ως ίδιοι πόροι των Κοινοτήτων, αλλά απλώς για τη διαπίστωση ότι τα εν λόγω ποσά αφορούν δασμούς εισπραχθέντες επί εισαγωγών εμπορευμάτων με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, ποσά που δεν αποτελούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων αλλά έσοδα ανήκοντα στην Ιταλική Δημοκρατία. Ως εκ τούτου, η αναφορά της Επιτροπής στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τους ιδίους πόρους είναι άστοχη. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί εξ αυτού να συναχθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία υποχρεούται να δικαιολογήσει τις αφαιρέσεις στις οποίες προέβη, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή.

62 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι διαπιστώσεις που έγιναν στην έκθεση ελέγχου δεν αποτελούν επαρκή απόδειξη του ότι οι έλεγχοι της Ιταλικής Δημοκρατίας σχετικά με ενδεχόμενη δόλια επανεισαγωγή στην Κοινότητα εμπορευμάτων που είχαν εισαχθεί με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο δεν έγιναν ή ήσαν ανεπαρκείς, κυρίως επειδή πρόκειται για μεμονωμένες ή περιορισμένης σημασίας περιπτώσεις.

63 Το επαρκές των εν λόγω ελέγχων προκύπτει επίσης, κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, από το γεγονός ότι υφίσταται ουσιαστική αναλογία μεταξύ των ελέγχων που διενεργούνταν πριν από τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας ΕΟΚ/Αγίου Μαρίνου και αυτών που καθιερώθηκαν ύστερα από τη θέση σε ισχύ της εν λόγω συμφωνίας, ιδίως των ελέγχων που προβλέπονται από την απόφαση 1/93 της επιτροπής συνεργασίας ΕΟΚ/Αγίου Μαρίνου, της 27ης Ιουλίου 1993, σχετικά με τις λεπτομέρειες απόδοσης στο Δημόσιο Ταμείο του Αγίου Μαρίνου των εισαγωγικών δασμών που εισπράττονται από την Κοινότητα για λογαριασμό της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου (ΕΕ L 208, σ. 38).

64 Η Επιτροπή απαντά ότι δεν είναι δυνατή η άντληση επιχειρημάτων από τη Συμφωνία ΕΟΚ/Αγίου Μαρίνου, ενόψει του γεγονότος ότι η εν λόγω συμφωνία δεν τυγχάνει εφαρμογής στην υπό κρίση περίοδο η οποία αφορά το διάστημα από 1979 έως 1992 και ότι η ανωτέρω συμφωνία τροποποίησε ριζικώς το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η είσπραξη των τελωνειακών δασμών επί των προοριζομένων για τον Άγιο Μαρίνο εμπορευμάτων.

65 Η Ιταλική Κυβέρνηση επισημαίνει εισέτι ότι, καθόσον αφορά την περίοδο 1985 έως 1989, η Ιταλική Δημοκρατία προέβη σε λανθασμένες λογιστικές καταχωρίσεις ποσών ύψους 22 425 598 940 ITL ως ιδίων πόρων. Καθώς τα ποσά αυτά δεν έχουν εισέτι αφαιρεθεί από την Ιταλική Δημοκρατία, η Ιταλική Κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι τα εν λόγω ποσά δεν αποτελούν ιδίους πόρους αλλά έσοδα του κράτους.

66 Η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες ως προς τη συμφωνία του αιτήματος αυτού με τον Κανονισμό Διαδικασίας, ιδίως το άρθρο του 40, σε συνδυασμό με το άρθρο του 38, παράγραφος 1, στοιχείο γ', αλλά θεωρεί, κυρίως, ότι το εν λόγω αίτημα είναι περιττό ενόψει του ότι η απόφαση επί της υπό κρίση υποθέσεως θα έχει αναποφεύκτως συνέπειες επί του προορισμού των εν λόγω ποσών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

67 Με το δικόγραφό της προσφυγής, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το σύνολο των ποσών που αφαιρέθηκαν από την Ιταλική Δημοκρατία ως δασμοί σχετικοί με εισαγωγές προοριζόμενες για τον Άγιο Μαρίνο κατά τις περιόδους από το 1979 έως το 1984 και από το 1990 έως το 1992, δηλαδή ποσό ύψους 29 223 322 226 ITL αποτελεί ιδίους πόρους των Κοινοτήτων και πρέπει, ως εκ τούτου, να τεθεί στη διάθεσή της από την Ιταλική Δημοκρατία.

68 Όπως παρατηρεί ο γενικός εισαγγελέας στην παράγραφο 45 των προτάσεών του, από το έγγραφο της Επιτροπής της 23ης Φεβρουαρίου 1994 προκύπτει, ιδίως, ότι η τελευταία δεν αμφισβητεί ότι ένα τουλάχιστον μέρος του ποσού αυτού αφορά δασμούς σχετικούς με εισαγωγές που όντως προορίζονταν για τον Άγιο Μαρίνο και που δεν είναι δυνατόν, ως εκ τούτου, να χαρακτηρισθούν ως ίδιοι πόροι των Κοινοτήτων. Στο εν λόγω έγγραφο, η Επιτροπή εκτίμησε, βάσει κατ' αποκοπήν υπολογισμού, ότι το ποσό αυτό που δεν αποτελούσε στους ιδίους πόρους ανερχόταν, για ολόκληρη την περίοδο από 1979 έως 1992, σε 10 183 686 281 ITL.

69 Υπό τις συνθήκες αυτές, τίθεται το ερώτημα επί ποίων κανόνων του κοινοτικού δικαίου στηρίζει η Επιτροπή το αίτημά της να διαπιστωθεί ότι το σύνολο των δασμών που εισπράχθηκαν και αφαιρέθηκαν από την Ιταλική Δημοκρατία ως εισαγωγές προοριζόμενες για τον Άγιο Μαρίνο αποτελεί ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

70 Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το αίτημά της βασίζεται στην αρχή κατά την οποία όλοι οι δασμοί και εισφορές που εισπράττονται κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Κοινότητα αποτελούν, κατά γενικό κανόνα, ιδίους πόρους των Κοινοτήτων. Από την αρχή αυτή προκύπτει επίσης ότι, εάν ένα κράτος μέλος δεν θέλει να χαρακτηρίσει ποσά αντιπροσωπεύοντα δασμούς που αποτελούν ιδίους πόρους, σ' αυτό εμπίπτει το βάρος της αποδείξεως ότι, κατ' εξαίρεση του εν λόγω κανόνα, οι δασμοί αυτοί δεν αποτελούν ιδίους πόρους.

71 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η αρχή αυτή μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 201, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1). Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ενός εμπορεύματος γεννά τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή.

72 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, ειδικότερα, ότι, δυνάμει της διατάξεως αυτής, η τελωνειακή οφειλή, και επομένως η υποχρέωση καταβολής των σχετικών δασμών, γεννάται κατά τη στιγμή που εμπορεύματα πράγματι εισάγονται υλικώς στο έδαφος της Κοινότητας. Η κοινοτική νομοθεσία η σχετική με ίδιους πόρους θεσπίζει στενό σύνδεσμο μεταξύ της τελωνειακής οφειλής και της βεβαιώσεως των ιδίων πόρων. Όντως, σύμφωνα με το άρθρο 2 των κανονισμών 2891/77 και 1552/89, μια απαίτηση των Κοινοτήτων επί των ιδίων πόρων, εν προκειμένω ως εισαγωγικών δασμών, θεωρείται βεβαιωθείσα ευθύς ως το οφειλόμενο ποσό ανακοινωθεί από την αρμόδια υπηρεσία του κράτους μέλους στον υποκείμενο στον φόρο.

73 Επιβάλλεται, προκαταρκτικώς, να σημειωθεί ότι το άρθρο 201, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2913/92 δεν εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση η οποία αφορά εισαγωγές πραγματοποιηθείσες μεταξύ 1979 και 1992. Πράγματι, ο κανονισμός αυτός, σύμφωνα με το άρθρο του 253, άρχισε να εφαρμόζεται μόλις από την 1η Ιανουαρίου 1994.

74 Δεν αμφισβητείται ότι, δυνάμει του άρθρου 2 των κανονισμών 1496/68 και 2151/84, το έδαφος της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου αποτέλεσε τμήμα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας. Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με την κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία που τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής, απορρέει ότι, κατ' αρχήν, η σχετική κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία είναι αυτή που ετύγχανε εφαρμογής επί των κινήσεων εμπορευμάτων με προορισμό ή προέλευση τον Άγιο Μαρίνο κατά τον χρόνο των επίμαχων εισαγωγών.

75 Σύμφωνα με την οδηγία 68/312 και τον κανονισμό 4151/88, που τυγχάνουν εν προκειμένω εφαρμογής, η εισαγωγή εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας είχε ως αποτέλεσμα τα τελευταία να υπόκεινται σε τελωνειακό έλεγχο μέχρι τη στιγμή που θα τους προσδιδόταν τελωνειακός προορισμός σύμφωνος προς το κοινοτικό δίκαιο.

76 Οι εισαγωγές εμπορευμάτων καταγωγής τρίτων χωρών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, που αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως, είχαν σχέση με ειδικό τελωνειακό προορισμό αναγνωριζόμενο από το κοινοτικό δίκαιο, συγκεκριμένα υπόκεινταν στο προβλεπόμενο από τη Σύμβαση Αγίου Μαρίνου/Ιταλίας τελωνειακό καθεστώς. Τούτο επιβεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 2 των κανονισμών 1496/68 και 2151/84, σε συνδυασμό με το σημείο 3 του παραρτήματός τους.

77 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εισαγωγή, στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, εμπορευμάτων με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο και η υπαγωγή τους στις προ-

βλεπόμενες για τον προορισμό αυτό τελωνειακές διατυπώσεις δεν γεννούν, από μόνες τους, τελωνειακή οφειλή κατά την έννοια των κοινοτικών τελωνειακών διατάξεων στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή.

78 Πράγματι, από το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 79/623 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2144/87, που τυγχάνουν εν προκειμένω εφαρμογής, προκύπτει ότι, προκειμένου να γεννηθεί τελωνειακή οφειλή κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς πρέπει να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας.

79 Όμως, κάτι τέτοιο δεν συνέβη ακριβώς όσον αφορά τα εισαχθέντα εμπορεύματα με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο. Επομένως, ο ειδικός χαρακτήρας του καθεστώτος εισαγωγής που ίσχυε για τα εμπορεύματα που προορίζονταν για τον Άγιο Μαρίνο εμπόδιζε την εφαρμογή των προμνημονευθεισών σχετικών με τη γένεση τελωνειακής οφειλής κοινοτικών διατάξεων.

80 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας εμπορευμάτων με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο και η συμπλήρωση των προβλεπόμενων για τον προορισμό αυτό τελωνειακών διατυπώσεων δεν αποτελούσαν, αυτές καθεαυτές, γεγονότα γενεσιουργά ιδίων πόρων των Κοινοτήτων ως δασμών ή άλλων αναλόγων επιβαρύνσεων που είχαν θεσπισθεί ή επρόκειτο να θεσπισθούν από τα όργανα των Κοινοτήτων κατά την έννοια του άρθρου 2 των αποφάσεων 70/243, 85/257 και 88/376.

81 Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία της Επιτροπής που αντλείται από το κοινοτικό δίκαιο το σχετικό με τους ιδίους πόρους, δηλαδή το άρθρο 2 των κανονισμών 2891/77 και 1552/89 καθώς και από τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου. Το αυτό ισχύει και για τα αιτήματα που η Επιτροπή αντλεί από τη

δυνατότητα εφαρμογής αυτών των ιδίων διατάξεων όσον αφορά την κατανομή του βάρους αποδείξεως.

82 Ο ειδικός χαρακτήρας του τελωνειακού καθεστώτος που εφαρμόζεται επί των εισαγωγών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο απαγορεύει, επίσης, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, την εκ μεταφοράς εφαρμογή εν προκειμένω αρχών που ρυθμίζουν το βάρος της αποδείξεως δυνάμει του κοινοτικού δικαίου του σχετικού με τον φόρο προστιθεμένης αξίας.

83 Όσον αφορά τη θέση της Επιτροπής ότι θα έπρεπε να τύχει εν προκειμένω κατ' αναλογίαν εφαρμογής η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ελάφρυνση των υποχρεώσεων αποδείξεως σε θέματα εκκαθαρίσεως λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, πρέπει να σημειωθεί ότι η νομολογία αυτή, στο μέτρο που έχει σχέση με τις ανεπάρκειες στους διενεργηθέντες από κράτος μέλος ελέγχους, αφορά αποφάσεις της Επιτροπής βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1287/95 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1995 (ΕΕ L 125, σ. 1), που επιβάλλει κατ' αποκοπήν διορθώσεις πραγματοποιούμενες, κατ' αρχήν και πλην εξαιρετικών περιστάσεων, υπό τη μορφή ενός ποσοστού επί των δαπανών που το κράτος μέλος ζητεί να αναληφθούν από την Κοινότητα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-373/99, Ελλάς κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-9619, σκέψεις 5 έως 7 και 10 έως 13).

84 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σε αντίθεση με τα κριτήρια που εφαρμόζει η Επιτροπή για να καθορίσει το επίπεδο μιας κατ' αποκοπήν διορθώσεως σε θέματα εκκαθαρίσεως λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, το εν λόγω κοινοτικό όργανο δεν απέδειξε, εν προκειμένω, ότι το αίτημά της σχετικά με το σύνολο των εν λόγω ποσών ήταν ανάλογο προς τη βαρύτητα των διαπιστωθεισών παραλείψεων στο σύστημα ελέγχου και προς τον κίνδυνο γενικευμένων απωλειών που θα προέκυπτε, εν προκειμένω, αναφορικά με τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

85 Κατά συνέπεια, αυτή η θέση της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

86 Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει δεκτή ούτε η επιχειρηματολογία της Ιταλικής Δημοκρατίας κατά την οποία, στη συγκεκριμένη περίπτωση, στην Επιτροπή εμπίπτει εξ ολοκλήρου το βάρος αποδείξεως σχετικά με τον προορισμό ως ιδίων πόρων των Κοινοτήτων των δασμών που εισπράχθησαν για εισαγωγές με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο.

87 Όντως, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως καταφαίνεται και από την έκθεση ελέγχου, ότι η Επιτροπή απέδειξε ότι οι ανεπάρκειες που σημειώθηκαν στους διενεργηθέντες από τις ιταλικές αρχές ελέγχους επί των εισαγωγών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο δημιούργησαν για τις Κοινότητες σοβαρό κίνδυνο απωλείας ιδίων πόρων. Όμως, η Επιτροπή δεν διαθέτει εν προκειμένω ούτε στοιχεία ούτε έγγραφα που να της επιτρέπουν να εξατομικεύσει ή, τουλάχιστον, να εκτιμήσει σφαιρικώς τις επίμαχες εισαγωγές που δεν προορίζονταν, πράγματι, για τον Άγιο Μαρίνο. Ως εκ τούτου, δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει αριθμητικώς το ύψος των δασμών που ανήκουν στις Κοινότητες ως ίδιοι πόροι.

88 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 10 ΕΚ), να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, που συνίσταται, ιδίως, σύμφωνα με το άρθρο 155 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 211 ΕΚ), στη μέριμνα για την εφαρμογή της Συνθήκης καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής από τα όργανα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2000, C-408/97, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 2000, σ. I-6417, σκέψη 16).

89 Ενόψει της νομολογίας αυτής, πρέπει να επισημανθεί ότι, υπό τις προκείμενες περιστάσεις, η εφαρμογή του καθεστώτος του σχετικού με τις εισαγωγές με προ-

ορισμό τον Άγιο Μαρίνο γεννά για την Ιταλική Δημοκρατία την υποχρέωση να λαμβάνει, σε καλόπιστη συνεργασία με την Επιτροπή, τα μέτρα που θα επιτρέπουν να διασφαλίζεται η εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων των σχετικών με την βεβαίωση τυχόν ιδίων πόρων.

90 Η υποχρέωση αυτή έχει καθιερωθεί, ειδικότερα όσον αφορά το θέμα των ελέγχων, με το άρθρο 18 των κανονισμών 2891/77 και 1552/89. Η εν λόγω διάταξη αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στο να διασφαλίζεται ότι ίδιοι πόροι που ανήκαν στα κράτη μέλη δεν θα απόλλυνται λόγω αδικαιολόγητης βεβαιώσεως δασμών.

91 Από την εν λόγω υποχρέωση απορρέει, ειδικότερα, ότι, όταν, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, η Επιτροπή εξαρτάται, σε σημαντικό βαθμό, από τα παρεχόμενα από το οικείο κράτος μέλος στοιχεία, αυτό το κράτος μέλος υποχρεούται να θέτει τα δικαιολογητικά και άλλα χρήσιμα έγγραφα στη διάθεση της Επιτροπής κατά τρόπο λογικό, προκειμένου το εν λόγω όργανο να μπορεί να ελέγχει εάν και, ενδεχομένως, σε ποιο βαθμό τα οικεία ποσά αφορούν ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

92 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, ύστερα από τους από κοινού ελέγχους και την αποστολή της εκθέσεως ελέγχου, με την οποία διαπιστώθηκε η ύπαρξη σοβαρών προβλημάτων επιβλέψεως από τις ιταλικές αρχές των εισαγωγών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο, τα δύο μέρη άρχισαν, έστω και ενίοτε δυσχερώς, διάλογο σχετικά με την ύπαρξη, στο σύνολο των επίμαχων μειώσεων, τμήματος αντιστοιχούντος σε ιδίους πόρους και, ενδεχομένως, στον ακριβή προσδιορισμό του τμήματος αυτού.

93 Επιβάλλεται ωστόσο η διαπίστωση ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα δύο μέρη δεν εξάντλησαν τις δυνατότητες που προσφέρουν εν προκειμένω ο διάλογος και η καλόπιστη συνεργασία.

94 Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα της Επιτροπής με το οποίο αυτή ζητεί να αναγνωρισθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θέτοντας στη διάθεσή της ποσό ύψους 29 223 322 226 ITL και μη καταβάλλοντας τόκους υπερημερίας επί του ποσού αυτού ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1996, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις κοινοτικές διατάξεις τις σχετικές με τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων.

95 Εξάλλου, όσον αφορά το αίτημα που έχει υποβάλει η Ιταλική Δημοκρατία με το δικόγραφό της αντικρούσεως, αίτημα με το οποίο ζητείται από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι τα έσοδα που εισπράχθηκαν ως τελωνειακοί δασμοί επί των εμπορευμάτων με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο για την περίοδο από 1985 έως 1989 δεν αποτελούν ιδίους πόρους αλλά εθνικά έσοδα, το Δικαστήριο δεν μπορεί να το κάνει δεκτό. Πράγματι, τέτοιο αίτημα υπερβαίνει τα όρια της δικαιοδοσίας που του έχει απονείμει η Συνθήκη στο πλαίσιο της προβλεπόμενης στο άρθρο 226 ΕΚ διαδικασίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

96 Το άρθρο 69, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

97 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε όσον αφορά το αίτημά της να αναγνωρισθεί από το Δικαστήριο ότι έπρεπε να τεθεί στη διάθεσή της, ως ίδιοι πόροι, ποσό των 29 223 322 226 ITL αναφορικά με δασμούς επί των εισαγωγών με προορισμό τον Άγιο Μαρίνο για την περίοδο από 1979 έως 1984 και από 1990 έως 1992 και δεδομένου ότι η Ιταλική Δημοκρατία ηττήθηκε όσον αφορά τα αιτήματά της να αναγνωρισθεί από το Δικαστήριο ότι τέτοιοι δασμοί για την περίοδο από 1985 έως 1989 αποτελούσαν εθνικά έσοδα που της ανήκαν, πρέπει η Επιτροπή να καταδικαστεί στα δύο τρίτα των δικαστικών εξόδων και η Ιταλική Δημοκρατία στο ένα τρίτο των εξόδων αυτών.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρει τα δύο τρίτα των δικαστικών εξόδων και η Ιταλική Δημοκρατία το ένα τρίτο των εξόδων αυτών.

Jann La Pergola Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Μαρτίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

P. Jann